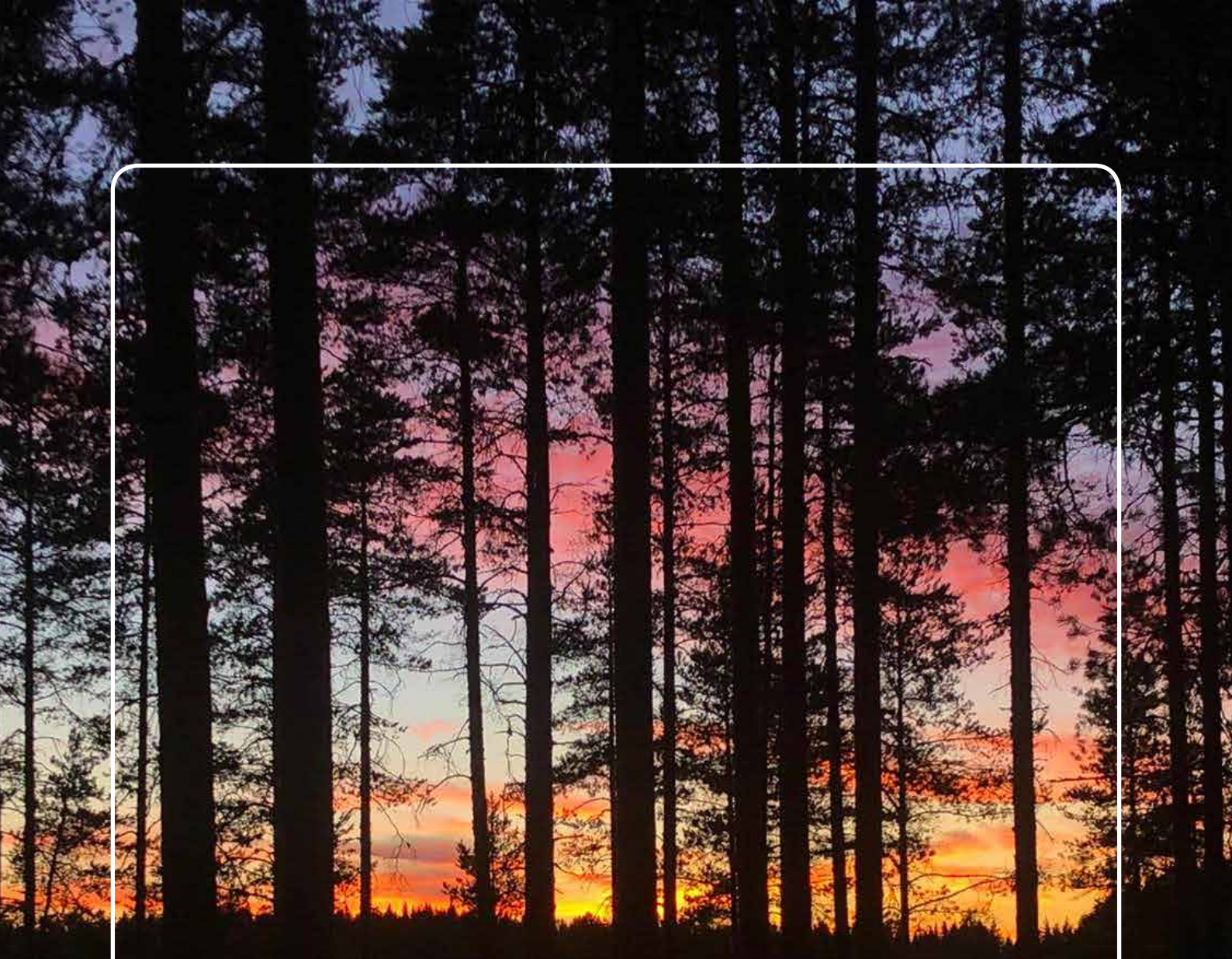
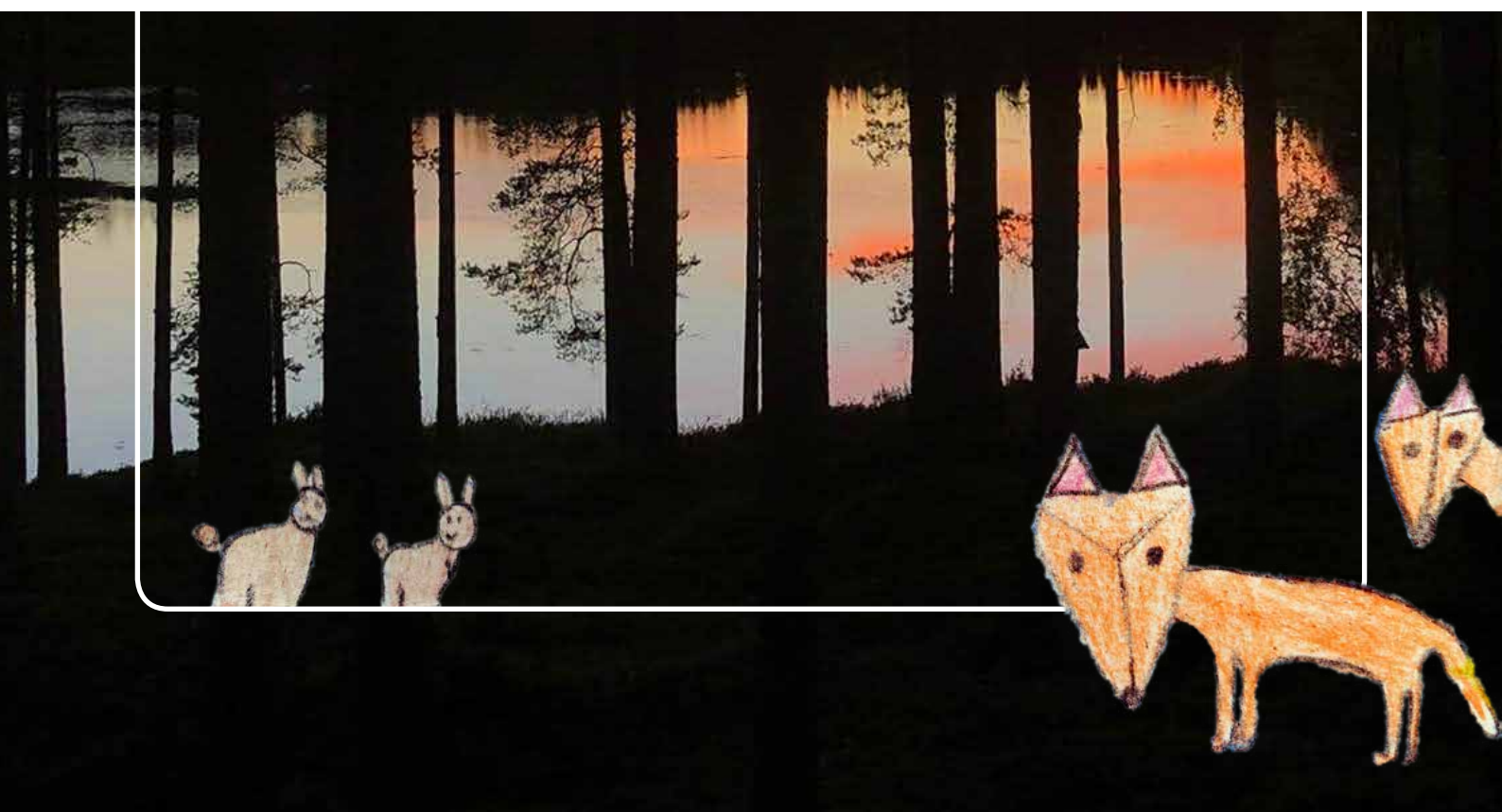

Metsä on Runo-olohuone -käsikirja

Metsä on Runo- olohuone

Työryhmä:

Katriina Nylund,
Maarit Mäkinen,
Katja Kähkönen,
Anne Hyvärinen,
Pilvi Kuitu ja
Karhen ympäristökoulun
oppilaat ja opettajat

Valokuvat:

Katriina Nylund

Piirroskuvat:

Karhen ympäristökoulun oppilaat

Taitto ja
graafinen suunnittelu:

Teija Longi

LUONNONPERINTÖSÄÄTIÖ
IKIMETSÄN YSTÄVÄT RY

K U L T T U U R I K E S K U S

METSÄ ON RUNO-OLOHUONE -KÄSIKIRJA

Tämä käsikirja on metsästä inspiroituva ja sanataiteeseen innostava aineisto, jonka voi ottaa mukaan metsäretkille. Sen avulla voi toteuttaa oman Runo-olohuoneen mihin tahansa luontoympäristöön ja tehdä harjoitteita ryhmässä tai yksin. Sisältö sopii kaikille, joilla on kyky aistia, kuvitella, leikkiä ja olla yhtä luonnon kanssa. Eli meille jokaiselle.

Käsikirja sisältää johdannon aiheeseen, jokaisenoikeudet sekä **Sananjalkoja – metsään jalkautuvan sanataideaineiston**, jonka harjoitteissa annetaan tilaa mielikuvituksen valloilleen päästämiseen, aikaa pysähtyä ihmettelemään ja mahdollisuus kerätä ajatukset sanoiksi. Harjoitteissa tarkastellaan ympäröivää luontoa aistien, havainnoinnin, tunteiden, ihmettelyn, mielikuvituksen, rakentelun ja tarinoiden kautta. Sananjalkoja soveltuu opettajille, kasvattajille ja ohjaajille ryhmätoimintaan sekä perheille ja muille omatoimiretkeilijöille.

Runoilija Kirsi Kunnas toteaa runokokoelma Tiitiäisen metsän (2020) alkusanoissa: *"Kun päästää mielikuvituksen ja leikin valloilleen, kun satu on metsän henki ja näkökulma vaikkapa pilvissä, voi huomata, ettei kaikki tässä maailmassa ole sitä miltä näyttää, että pilvet toisiansa ajaa tietämättä että heinä ihan niihin ulottuu".*

Tervemenoa metsään!

Ajattele jos metsä olisi Runo-olohuone? Runouden ja metsän taikaa, pieniä ja suuria havain-
toja, aistimuksia ja sanojen leikkiä!

Metsä tarjoaa kävijälle loputtomasti erilaisia mahdollisuuksia nähdä asiat uusilla tavoilla. Metsän jatkuva muutos on mitä mainioin alku runoilulle yksin tai yhdessä muiden kanssa. Metsään syntyvä Runo-olohuone on ennen kaikkea metsään ja sanataiteen äärelle asettumista, rauhassa oleilua, kuuntelemista ja itsestä kohti maailmaa suuntautumista. Luontoympäristö herättelee luovuutta, aisteja ja auttaa havaitsemaan myös omassa ajattelussa ja tunteissa tapahtuvia muutoksia.

Metsä on jo itse sisustanut olohuoneen, mutta sitä voi halutessaan kasvattaa. Antakaa lähimetsän tai retkikohteenne kertoa, missä runo asuu ja miten sen voisi tehdä näkyväksi ja luokaa oma hetkellinen tai pysyvämpi Runo-olohuone yhdessä metsän kanssa. Ympäristöä kunnioittaen voi esimerkiksi rakentaa pieniä majoja, hahmoja, asetelmia, oleilupaikkoja, veistoksia tai tuoda sinne vaikkapa runokirjoja tai yksittäisiä runoja sekä tehdä runorasteja Sananjalkoja-harjoitteista.

- **Sanataide** on yhteisöllinen, sovelta-
va ja monialainen taidekasvatuksen la-
ji, joka innostaa leikkimään kielellä, lu-
kemaan, kirjoittamaan ja käyttämään
kerronnan eri muotoja tukien kielen ja
mielikuvituksen kehittymistä, moniluku-
taitoa sekä kokemusten ja ilmiöiden sa-
noittamista.

- **Runo** on pienimuotoinen sanataide-
teos, joka voi kertoa tarinan, välittää
tunnelmia, pohdintoja tai yksinkertai-
sesti leikitellä kielen kauneudella ja
merkityksillä.

*Karhen ympäristökoulun oppilaiden
runohahmoja (Ylöjärvi 2025)*

SANANJALKOJA

– metsään jalkautuva sanataideaineisto

Sananjalkoja-aineisto sisältää yksitoista metsässä tehtävää harjoitetta, joissa on toiminnallinen osuus, sanataideharjoite sekä kirjoitustehtävä.

Harjoitteita voi tehdä suullisesti yhdessä tai omassa mielessään – metsän kanssa jutellen. Kirjoitustehtävää varten tarvitaan mukaan muistiinpanovälineet tai tehtävän voi tehdä myöhemmin esim. kotona tai koululla. Harjoitteiden tekemiseen ei liity osallistujille tulostettavia materiaaleja eikä älylaitteen käyttöä. Tärkeintä on olla läsnä ja käyttää kaikkia aisteja. Mikäli ulos metsään pääsemiselle on esteitä, inspiraatioksi soveltuu myös näkymä ikkunasta luontoon tai aineiston metsäkuvat – kuin myös mielikuvat ja muistot metsistä.

Osan tehtävistä voi tehdä yksin metsän kanssa, osassa tarvitaan paria tai ryhmää, mutta kaikkia voi soveltaa. Tehtävät voi tehdä ohjatusti ryhmässä tai itse ohjeesta lukien. Suositeltavaa on poimia ja yhdistellä tehtävätyyppejä ja koota hetkeen sopivia kokonaisuuksia. Ensimmäisenä kannattaa aina avata aistit ja löytää siten reitti havaintoihin ja mielikuvitukseen. Harjoitteiden yllä mainitaan, mikä on sisällön pääteema.

Keksikää myös omia harjoitteita! Mikä vielä voisi innostaa sanailuun ja metsän kanssa juteluun? Keskustelkaa metsähetken lopuksi, miltä tuntui, mistä yllättyi, mikä jäi mieleen. Näihin kannattaa palata myös myöhemmin – mitä muistaa metsähetkestä vaikka viikon päästä?

AVAINSANOJA:

luontoyhteys, läsnäolo, pysähtyminen, ympäristökasvatus, tilaa luovuudelle, luova tila, tunnekasvatus, empatia, sanataide, leikki

MATERIAALIT:

Sananjalkoja -aineiston voi ottaa käyttöön neljällä tavalla: kuvakortteina, ohjeina tai qr-koodilla tai tämän käsikirjan kautta. Kaikki sisältävät samat harjoitteet:

1. **KUVAKORTIT** toistuvaan käyttöön, kätevä korttipakka pitää mukana retkillä. Toisella puolella on ohje harjoitteeseen, toisella puolella metsäkuva. Korttien kuvia voi käyttää harjoitteiden tekemiseen, mikäli ei pääse metsään.
 - Sananjalkoja-kortit PDF
 - tulostus: 2 puoleisena väritulosteena, asetukset: käännä lyhyen reunan ympäri (yht. 6 kaksipuoleista A4 tulostetta)
 - leikkaa kortit kokoon A5 katkoviivan kohdalta, suositellaan laminointia
2. **HARJOITTEET** ovat ohjeita sisältävä yksinkertainen tekstitiedosto, jota voi käyttää esim. älypuhelimien näytöltä tai tulostaa mustavalkoisen A4 koossa
 - Sananjalkoja-harjoitteet PDF
 - lataa laitteelle tai avaa linkistä
 - tulostus: yksipuoleinen mustavalkoinen, A4
 - tulosteita voi käyttää esim. tehtäessä metsään Runo-olohuone
3. **QR-KOODIT** voi tulostaa, laminoida ja tehdä niistä rasteja tai viedä luontopolun varrelle omatoimiretkelijoille.
 - Tulostettavat qr-koodit kullekin harjoitteelle
 - tulostus yksipuoleinen A4 mustavalkoinen, 3 sivua
 - leikkaa koodit irti toisistaan ja laminoi korteiksi
 - koodi luetaan älypuhelimella ja laitteelle avautuu harjoitteen ohje
4. **KÄSIKIRJA** sisältää myös Sananjalkoja-harjoitteet, joihin pääset upotettujen linkkien kautta klikkaamalla harjoitteen nimen tai selaamalla tästä sivusta alaspäin. Käsikirjan voi myös tulostaa ja nitoa vihkoseksi.
 - 2-puoleinen väritulostus A4
 - sisältää myös metsäkuvat

HARJOITTEET

- KUVAILE JA KUUNTELE
- KATSO METSÄÄ!
- AISTI METSÄÄ!
- ETSIMESSÄ
- KYSY JA VASTAA

- MIKSI ON METSIÄ?
- MINÄPUU
- MAALAISET
- RUNON MAJAT
- METSÄTÄRINA
- MISTÄ LINTU LAULAA?

Metsä on Runo-olohuone -käsikirja

on syntynyt yhteisöllisessä suunnitteluprosessissa, joka pohjautuu Kulttuurikeskus PiiPoon kehittämän lasten osallisuuden toimintamalli Väriläiskän menetelmiin. Prosessiin osallistuivat kaikki Ylöjärven Karhen ympäristökoulun oppilaat ja opettajat. Yhteisötaiteilijat työskentelivät koululla monitaiteisia menetelmiä käyttäen, keräsivät oppilaiden kanssa tehdyistä harjoitteista, taiteellisista tuotoksista ja keskusteluista nousseista ajatuksista ja oivalluksista inspiraatiota, tietoa sekä ideoita käsikirjaan sekä Karhen lähimetsään syntyneeseen toiminnalliseen Tättähäärän runovaltakunta ympäristötaidenäyttelyyn. Näyttelyn toteuttivat yhteisötaiteilijat, koulun oppilaat ja opettajat sekä Karhe-Seura ry.

"Lapset ja metsä ovat suurten runojen arvoisia."

Ikimetsän ystävät ry:n
hallituksen puheenjohtaja
Jussi Kytömäki

Metsä on Runo-olohuone -hanke

toteutettiin osana Kulttuurikeskus PiiPoon koordinoimaa valtakunnallista Kirsi Kunnas 100-juhlavuotta yhdessä Karhen koulun ja Karhen kyläyhteisön kanssa. Hankkeen raioittaja on Ikimetsän ystävät ry, joka Luonnonperinto-säätiön tukiyhdistyksenä kerää varoja metsien suojeluun ja järjestää metsiin liittyviä kulttuuritilaisuuksia. Luonnonperintösäätiö on suojellut Ylöjärvellä Kirsi Kunnaksen muistoksi Tiitiäisen ja Käpypojan metsät. Esimerkiksi niiden taianomaisiin maisemiin kannustamme suuntaamaan retkelle Sananjalkoja-aineiston kanssa.

Sananjalkoja-aineiston esimerkkirunot:
Katriina Nylund

Kaikessa metsässä ja muissa luontoympäristöissä tapahtuvassa toiminnassa on noudatettava **jokaisenoikeuksia**, joihin ryhmän on hyvä perehtyä ennen retkelle lähtemistä.

➤ Lue lisää: ym.fi/jokaisenoikeudet

Jokaisenoikeudet lyhyesti

Saat

- ◆ liikkua jalan, hiihtäen ja pyöräillen luonnossa, kuten metsissä, luonnonniityillä ja soilla
- ◆ ratsastaa maastoa vahingoittamatta
- ◆ oleskella ja yöpyä tilapäisesti alueilla, joilla liikkuminenkin on sallittua
- ◆ poimia luonnonmarjoja, sieniä ja rauhoittamattomia kasveja
- ◆ veneillä, uida ja kulkea jäällä
- ◆ onkia ja pilkkiä

Et saa

- ◆ aiheuttaa häiriötä tai haittaa toisille tai ympäristölle
- ◆ haitata maanomistajan maankäyttöä
- ◆ kulkea pihamailla, istutuksilla, viljelyksessä olevilla pelloilla pelloilla tai muilla erityiseen käyttöön otetuilla alueilla
- ◆ kaataa tai vahingoittaa kasvavia puita
- ◆ ottaa kuivunutta tai kaatunutta puuta
- ◆ ottaa sammalta, jäkälää tai maa-ainesta
- ◆ tehdä avotulta toisen maalle
- ◆ häiritä kotirauhaa esimerkiksi leiriytymällä liian lähellä asumuksia tai meluamalla
- ◆ roskata ympäristöä
- ◆ ajaa moottoriajoneuvolla maastossa
- ◆ häiritä lintuja tai muita eläimiä tai niiden pesintää
- ◆ kalastaa ja metsästää ilman asianomaisia lupia
- ◆ päästää koiraa yleiselle uimarannalle, lasten leikkipaikaksi varatulle alueelle, kunnostetulle ladulle tai urheilukentälle
- ◆ pitää koiraa kytkemättömänä taajama-alueella, kuntopolulla tai toisen alueella
- ◆ pitää koiraa kytkemättömänä 1.3.–19.8. välisenä aikana.

KUVAILE JA KUUNTELE

- ◆ Ottakaa parit ja etsikää hyvä paikka olla.
Päätäkää kumpi on ISTUJA ja kumpi MAKAAJA.
- ◆ MAKAAJA: Mene makuulle ja sulje silmät.
- ◆ ISTUJA: Kuvaile parille, miltä metsä näyttää.
Aikaa on 5 minuuttia.
Sen aikana voi olla välillä myös hiljaa.
- ◆ MAKAAJA: Älä sano tuona aikana mitään.
- ◆ ISTUJA: Mene myös makuulle ja sulje silmät.
- ◆ MAKAAJA: Pidä edelleen silmät kiinni ja kuvaile toiselle,
miltä metsä kuulostaa, tuoksuu ja tuntuu.
5 minuuttia aikaa ja jälleen voi välillä olla myös hiljaa.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 5 MIN

Kerätään omia ja toisen havaintoja
pieneksi tekstiksi otsikolla:
Miltä metsä näyttää ja tuntuu?
Luetaan tekstit parille tai metsälle.

Esimerkki:

*Metsä näyttää nukkuvalta
ja tuntuu suurelta sammalvuoteelta,
jolla voi maata hiljaa
ja antaa tuulen tuoda havuntuoksua.*

KATSO METSÄÄ!

Valitkaa, kuka johtaa tehtävää. Ottakaa parit ja hajaantukaa lähialueelle pareittain. Johtaja antaa tehtäviä ja jokaisen tehtävän jälkeen jaatte havainnot parin kanssa vastaten kysymyksiin mitä näit / mitä havaitsit? Aikaa katseluun 1 min (paitsi ajoitetuissa) ja havaintojen kertomiseen 1 min.

Katso metsää seuraavilla tavoilla

- ◆ 1 sekunti
- ◆ 20 sekuntia
- ◆ 1 minuutti
- ◆ jalkojen välistä
- ◆ niin kauas kuin näet
- ◆ mahalla maaten
- ◆ selällä maaten
- ◆ juosten
- ◆ pyörien
- ◆ hyppien
- ◆ tanssien
- ◆ suoraan jalkojen juureen

MITÄ NÄIT ja HAVAITSIT?

Jaa jokaisen tehtävän jälkeen parin kanssa.

 KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 5 MIN

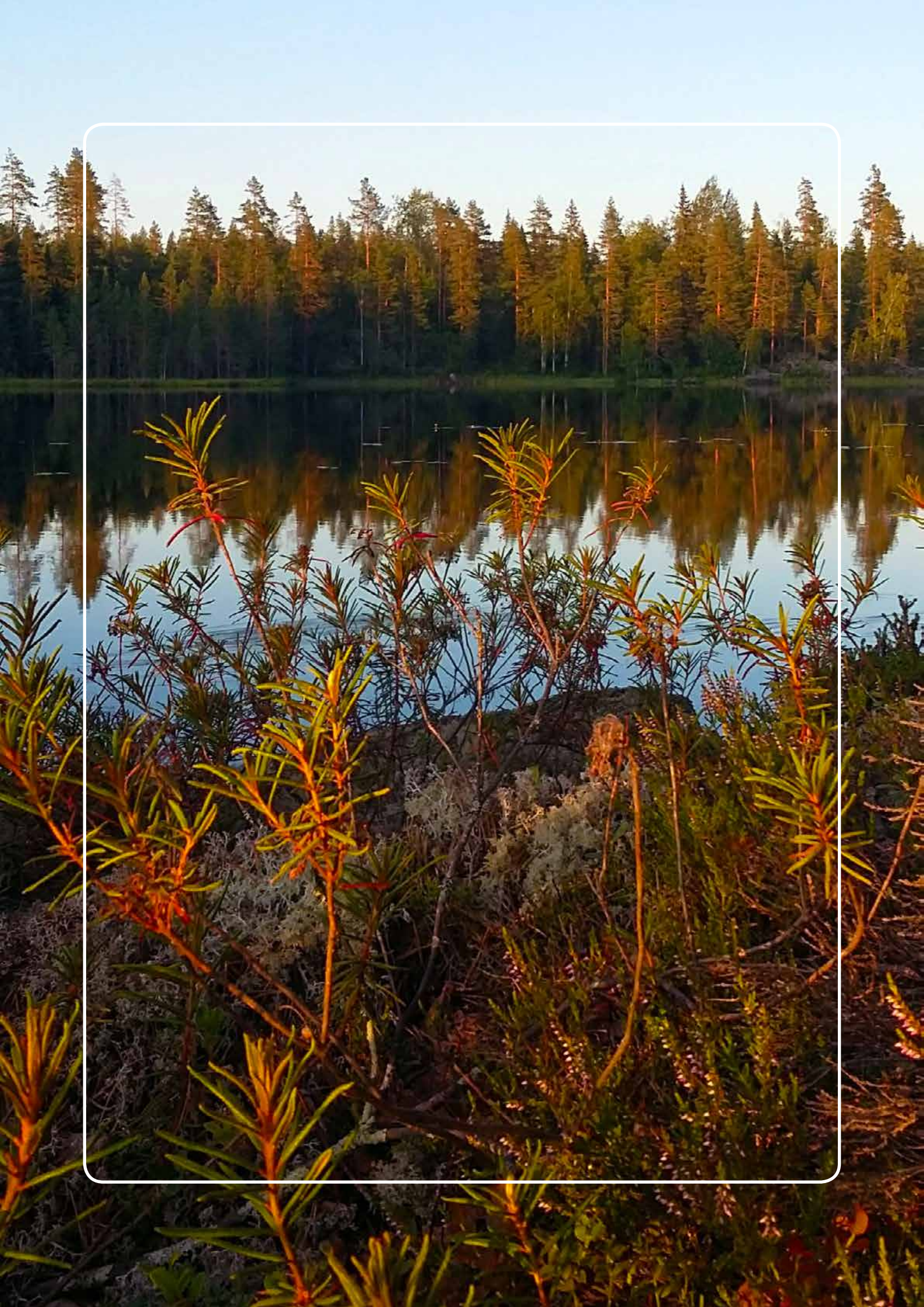
Päätä, mistä kolmesta havainnosta teet kuvailun.

Esimerkki:

- Selällä maaten metsä näyttää kuilulta taivaaseen.
- Sekunnissa metsä näyttää viivoilta.
- Tanssiessa metsä on kuin meri.

Tiivistä lauseet yhdeksi aforismiksi eli mietelauseeksi:

Metsä on viivojen kuilu merestä taivaaseen.

AISTI METSÄÄ!

◆ TUNTOAISTI:

Löydä metsästä kädellä koskettamalla

1. alligaattorin selkä
2. kalan pyrstö
3. pehmeä tyyny
4. strutsin jalka

MITÄ MUUTA LÖYDÄT,
etsi 1–3 ja kuvaile parille tai ryhmälle.

◆ NÄKÖAISTI:

Löydä katselemalla

1. eläin taivaalla
2. kärpästen maailma
3. paljon pitkiä käsiä
4. tuijotus

MITÄ MUUTA LÖYDÄT,
etsi 1–3 ja kuvaile parille tai ryhmälle.

◆ KUULOAISTI:

Löydä seuraavia muistuttavia ääniä

1. kiivas keskustelu
2. jättiläisen juoksu
3. bändi
4. naurua

MITÄ MUUTA LÖYDÄT,
etsi 1–3 ja kuvaile parille tai ryhmälle.

◆ KOKO KEHON TUNTEMUKSET:

Löydä tapa liikkua, jotta tunnet

1. avaran taivaan
2. jahtauksen
3. kuoppia
4. puut piirittämässä sinua

MITÄ MUUTA LÖYDÄT,
etsi 1–3 ja kuvaile parille tai ryhmälle.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 5 MIN

Kirjoita muistilistaa, mitä löysit.

Koosta omista löydöistä runo (esimerkissä valmiit löydöt):

Esimerkki:

*Pehmeältä sammaltyynyttä näkyy
kärpästen maailma.
Ne keskustelevat kiivaasti,
ihmettelevät
mihin maailma juoksee?*

IHMETTELY, HAVAINNOINTI | YKSIN, PARI, PIENRYHMÄ | 10 MIN

ETSIMESSÄ

- ✦ Etsi metsästä jotain mustaa ja kehystä se maasta löytyvillä risuilla
- ✦ Etsi metsästä jotain kovaa ja kehystä se risuilla
- ✦ Etsi sitten jotain kaunista ja kehystä se risuilla:
kuvaile parille, mitä kehyksissä näkyy ja mikä siitä tekee kauniin
- ✦ Etsi sitten jotain rumaa ja kehystä se risuilla:
kuvaile parille, mitä kehyksissä näkyy ja mikä siitä tekee ruman
- ✦ Etsi sitten jotain ihmeellistä ja kehystä se risuilla:
kuvaile parille, mitä kehyksissä näkyy ja mikä siitä tekee ihmeellisen
- ✦ Etsi sitten jotain sinulle tärkeää ja kehystä se risuilla:
kuvaile parille, mitä kehyksissä näkyy ja mikä siitä tekee sinulle tärkeän

KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 5 MIN

Muistele äsken tekemiäsi havaintoja ja tee teksti otsikolla Metsässä.
Kirjoita ensin sivun oikeaan laitaan allekkain

ON KAUNISTA,
ON IHMEELLISTÄ,
ON TÄRKEÄÄ.

Ja täydennä niiden eteen omat havaintosi.

Lisää loppuun, mitä lupaat tehdä, että sinulle tärkeä säilyisi.

Esimerkki:

Metsässä

Sammal **on kaunista.**

Lahoaminen **on ihmeellistä.**

Kivellä istuminen **on tärkeää.**

Lupaan pysähtyä istumaan ja kuuntelemaan metsää.

KYSY JA VASTAA

Kysykää kysymykset ja vastatkaa äänettömästi

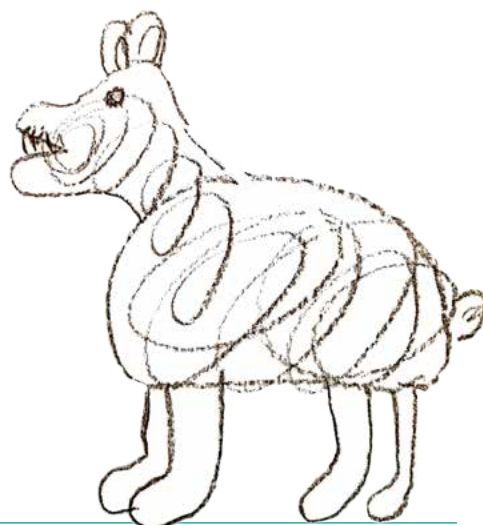
KYLLÄ = halatkaa puuta

EI = silittäkää sormella oksan kärkeä

- ◆ Oletko nähnyt metsässä elävää karhua?
- ◆ Oletko nähnyt eläimen, joka menee nopeasti tien yli?
- ◆ Onko sinuun ikinä tarttunut etana?
- ◆ Oletko ikinä ollut pimeässä metsässä?
- ◆ Onko sinun päähäsi ikinä pudonnut käpy?
- ◆ Onko metsiä pakko olla?

KEKSI PARIN KANSSA KYSYMYKSIÄ METSÄSTÄ.

Kysytään ja vastataan vuorotellen.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 5 MIN

Kerää kolme vastaustasi talteen:

JA LISÄÄ yksi ajatus metsässä olemisesta.

Anna runolle nimi.

Esimerkki:

Päästä pois

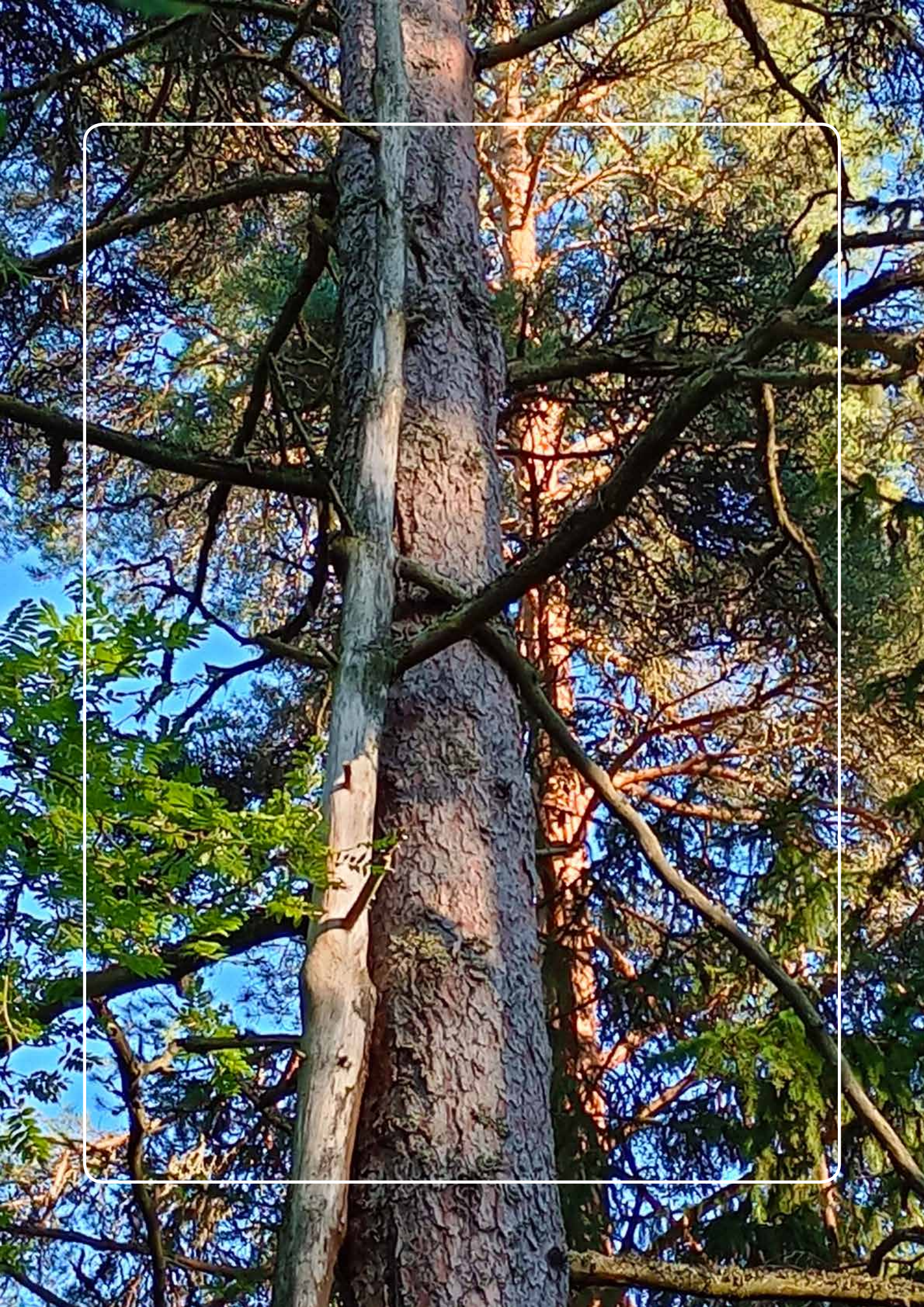
Minuun on kerran tarttunut pieni etana.

Olen ollut yksin pimeässä metsässä.

Minun päähäni ei pudonnut käpyä.

Metsässä tuntuu kuin ajatukseni putoilisivat eväskoriin

– vien ne kotiin ja pureskelen niitä.

MIKSI ON METSIÄ?

Vastaa samaan kysymykseen monta kertaa.

Ajatus syvenee ja mielikuvitus tulee mukaan kun itsestäänselvät vastaukset saa alta pois.

Oikeita ja väärä vastauksia ei ole.

Miksi on metsiä?

1. vastaus:
2. vastaus:
3. vastaus:

Miksi on metsiä?

4. vastaus:
5. vastaus:
6. vastaus:

Miksi on metsiä?

7. vastaus:
8. vastaus:
9. vastaus:

Miksi on metsiä?

10. vastaus:
11. vastaus:
12. vastaus:

Mitkä kaksi vastauksistasi ovat omasta mielestäsi tärkeimmät?

Kiitä metsää, tee kiitoslause ja huuda / kuiskaa / sano se metsälle:

Esimerkki: Kiitos metsä kun annat linnuille kodin ja ihmisille happea!

KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 5 MIN

Kirjoita 5–10 vastausta Miksi on metsä? -kysymykseen.

Kirjoita sitten viisi kiitoslausetta metsälle. Kiitä metsää lukemalla ne ääneen metsälle.

MINÄPUU

Katsele hetki ympärillä näkyviä puita.

Miten eri kokoisia, värisiä, muotoisia, ikäisiä jne. on?

- ♦ Mikä puu näyttää tai tuntuu eniten sinulta?
Valitse puu, joka kuvastaa sinua ja mene sen luokse.
- ♦ Ole puun kanssa: tunnustele, halaa, silitä, purista, katso eri suunnista, etsi yksityiskohtia rungosta, tarkastele juurten haaroja, nojaa puuta vasten ja pysähdy siihen hetkeksi vain olemaan.
- ♦ Pohdi, miksi juuri se puu kutsui sinut luokseen.
Mitä samaa on sinussa ja puussa?
- ♦ Kerro puulle / parille / ryhmälle puun "suulla" edellisiä huomioitasi.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 5 MIN

Kirjoita puun kertomana edellisiä huomioitasi.

Esimerkki:

*Olen kasvanut tässä jo kauan ja saanut juurillani maasta voimaa.
Juureni ovat tukevat ja latvani kohoaa korkealle.
Näen moneen suuntaan ja kurotan oksiani kohti muita puita.
Rungossani näkyy vain pieniä naarmuja ja kolhuja, hyvin parantuneita.
Minuun on turvallista nojata ja oksani kantavat kiipeilijöitä.
Ympärilläni kasvaa taimia. Levitän oksat auki, jotta ne saavat valoa.*

MAALAISET

Tehkää maalaiset eli hahmot maahan.

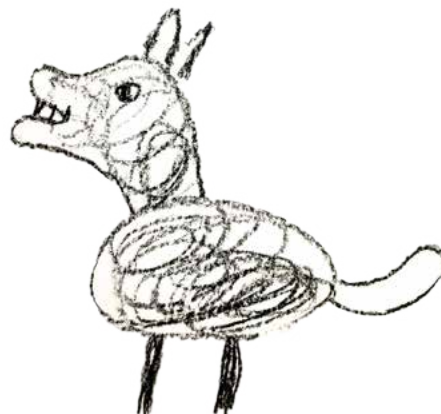
- ♦ Jakautukaa 3–5 hengen ryhmiin.
- ♦ Etsikää ryhmän kanssa paikka, johon yksi ryhmäläisistä mahtuu makaamaan valitsemaansa asentoon.
- ♦ Rakentakaa maasta löytyvistä aineksista (kepit, risut, irtokivet) maassa makaavalle ääriviivat. Kun ääriviivat on valmiit, makaaja nousee pois.
- ♦ Tehkää sitten yhdessä maalaiselle hiukset, kasvot, vaatteet jne. maasta löytyvistä ei-elävistä aineksista.
- ♦ Katsokaa synnyttämäänne maalaista ja keksikää vuorotellen tietoja ja ominaisuuksia hahmosta: nimi / missä asuu / mitä syö / mitä tekee mieluiten / lempipaikka / mistä se haaveilee / mitä se pelkää
- ♦ Keksikää vielä: miltä maalaisesta tuntuu kun sitä katsotaan / mitä se ajatteli eilen / mitä se kertoisi muille kohtaamisestaan ryhmäläisten kanssa / miten se haluaisi tulla kohdatuksi jos eksyy sen lempipaikkaan.

✍️ KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 10 MIN

Kirjoita maalaisen kertomana, kuka hän on.

Esimerkki:

*Hei, olen Iki-iki-ihana.
Asun ikimetsässä ja pops in mieluiten
mustikoita ja mustatorvisieniä.
Viivyn usein lempipaikassani ikuisuuden
ja haaveilen, että saisin uuden mahdollisuuden
laulaa laulun iki-ihanalle nallenallukalle.
Pelkään, ettei hän ihastu siihen ikihyväksi
ja tunnen oloni typeräksi.
Jos tapaat minut laulamassa,
liity mukaan ja opeta minulle laulu,
jolla saada nallukalta iloinen nauru.*

RUNON MAJAT

- ◆ Oli kerran Runo, joka oli pienen pieni ja vähän salaperäinen.
Runo viihtyi siellä, missä oli hyviä piiloja, mistä pystyi kurkistelemaan,
mistä näki kauas, missä kuuli hyvin, missä uskalsi itkeä,
missä oli tilaa nauraa kippurassa, missä saattoi pohdiskella rauhassa,
missä oli paikka kaikille.
- ◆ Millainen on Runon maja tai pesä?
- ◆ Rakenna salaiseen paikkaan pienen pieni maja tai pesä maasta löytyvistä aineksista.

✍️ KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 10 MIN

Runoile kuvaillen Runon pesää
TAI keksi ja kirjoita tarina siitä,
mitä tapahtui juuri sillä hetkellä
kun astuit sisään Runon pesään.

Esimerkki:

*Missään muussa
kuin salatussa puussa
eivät runolinnut laula
eikä veny kaula
niin pitkäksi, että
voi juoda pilvistä vettä.*

METSÄTÄRINA

- ♦ Valitkaa yhdessä yksi puu, yksi kivi ja joku kolmas näkyvä kohde. Asettukaa riviin tai piiriin siten, että näette ne.
- ♦ Kertokaa kolmen kohteen tarina.
- ♦ Ensimmäinen kertoja päättää, mistä valituista kohteista tarina alkaa (kivi), seuraava jatkaa seuraavan kohteen innoittaman (puu) jne. siten, että tarina kulkee koko ajan näiden kolmen kohteen kautta.
- ♦ Kertokaa tarinaa vuorotellen niin, että kaikki ovat osallistuneet ja toistakaa niin kauan kuin se luontevasti etenee. Kuvailekaa tapahtumien lisäksi myös tunnelmaa, säätä, hahmoja jne. (kivi, puu, kielot)
Kiven takaa kuului kummaa ääntä... puu höristi lehtiään... kielot hiljensivät kellonsa...
- ♦ Juonen käännteet voidaan myös päättää yhdessä, esim. millainen ääni kiven takaa kuului ja jatkaa sitten tarinaa sen mukaan. (itkua – millaista itkua? – nyyhkytystä)
Nyyhkytys kiven takana voimistui, huolestunut puu ojensi oksiaan kohti kiveä, kielot päästivät ilmaan makeimman tuoksunsa. Kiven takaa kuului aivastus ja esiin tuli pienet pörroiset korvat jne.

KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 10 MIN

Tiivistäkää tarina yhdessä runoksi tai tehkää omat runot siten, että jokaisella kolmella kohteella on oma säkeensä. Keksikää runolle nimi.

Esimerkki:

Tuuli kääntyy

Kivi tarjosi surijalle suojaa,
nyyhkyttää ja niskuttaa
ja harmitusta piilottaa.

Puu kuuli ja luuli
on jollain huono tuuli
ja taputti selkää
älä pelkää, nosta pää
pian tuuli suuntansa kääntää.

Kielo vieno tiesi
sen tuoksu täyttäisi surijan pään
muistoilla kevään,
sulavan jään.

– Nyt auringon taas nään,
sanoi surija ja lisäsi
– tähän hetkeksi jään.

MISTÄ LINTU LAULAA?

- ♦ Valitse paikka, jossa pystyt olemaan mukavasti hiljaa paikallaan silmät suljettuina 5–10 minuuttia.
- ♦ Kuulostele lintuja ja valitse yksi linnuista, jonka ääntelyn tarkkailuun keskityt. Miten lintu laulaa?
 - ♦ Toistuuko joku tietty osa usein?
 - ♦ Voisiko laulusta erottaa eri osia, kuten sanoja ja lauseita?
 - ♦ Onko laulussa useampia virkkeitä?
 - ♦ Kuulostaako joku kohta kysymykseltä, huudolta, vastaukselta, pyynnöltä, käskyltä?
 - ♦ Onko laulutyyliä mukana jokin tunne?
 - ♦ Jos laulussa olisi sanat, miten se menisi? Käytä sekä havaintoja että mielikuvitusta, oikeita sanoja sekä keksittyjä, murteita ja slangia tai keksi kokonaan uusi kieli ja sanoita linnunlaulu.
 - ♦ Puhukaa tai laulakaa laulu parille, koittakaa arvata, minkä linnun ääntä toinen kuunteli
 - ♦ Keskustelkaa ryhmässä, tunnistiko joku äänessä olleita lintulajeja

KIRJOITUSTEHTÄVÄ | 5 MIN

Kirjoita linnunlaululle sanat.
Keksi säkeistö ja kertosäe.
Nimeä laulu.

Esimerkki:

Jaksaa jaksaa, jaksaa jaksaa!
Vanhaa raihnaa, raihnaa raahaa!

